ความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1*

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE PARTICIPATORY ADMINISTRATION AND ACADEMIC AFFAIRS MANAGEMENT OF SCHOOL IN TRANG PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 1

ชลลดา นิลละออ[1], อัจฉราพรรณ พุ่มผกา[2] และ หิรัญ ประสารการ[3]

Chonlada Nilla-o[1], Aujcharapun Pumpaka[2] and Haram Prasarnkarn[3]

[1-3]มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

[1-3]Phuket Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author's Email: chonlada020536@gmail.com

วันที่รับบทความ : 9 มิถุนายน 2569; วันแก้ไขบทความ 12 มิถุนายน 2569; วันตอบรับบทความ : 14 มิถุนายน 2569

Received 9 June 2026; Revised 12 June 2026; Accepted 14 June 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 302 คน โดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

Citation:

* ชลลดา นิลละออ, อัจฉราพรรณ พุ่มผกา และ หิรัญ ประสารการ. (2569). ความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 4(4), 1558-1573.

Chonlada Nilla-o, Aujcharapun Pumpaka and Haram Prasarnkarn. (2026). The Relationship Between The Participatory Administration And Academic Affairs Management Of School In Trang Primary Education Service Area Office 1. Journal of Interdisciplinary Social Development, 4(4), 1558-1573.;

DOI: https://doi.org/10.

Website: https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/

ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ด้าน และอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน 2) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน และด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์กันและเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมาก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ที่ 0.893 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
คำสำคัญ: การบริหารแบบมีส่วนร่วม, การบริหารงานวิชาการ

Abstract

This research aimed to: 1) examine the level of participatory management in schools, 2) investigate the level of academic administration in schools, and 3) study the relationship between participatory management and academic administration in schools under Trang Primary Educational Service Area Office 1. The data were collected from 302 school administrators and teachers using questionnaires. The data were analyzed using mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The findings revealed that 1) the overall level of participatory management in schools was at a high level. Considering each aspect individually, two aspects were at the highest level, while the other two aspects were at a high level. 2) The overall level of academic administration in schools was also at a high level. One aspect was found at the highest level, whereas the remaining aspects were at a high level. Moreover, 3) the relationship between participatory management and academic administration in schools under Trang Primary Educational Service Area Office 1 showed a strong positive correlation overall, with a correlation coefficient of 0.893, which was statistically significant at the .01 level.

Keywords: Participatory Administration, Academic Affairs Management

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศและสังคม ช่วยสร้างความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับบุคคล การศึกษาที่มีคุณภาพจะช่วยขับเคลื่อนความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงของประเทศ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 กำหนดให้งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษามาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย

จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ในปีการศึกษา 2567 มีผลการประเมินค่าเฉลี่ยรวม 4 สาระการเรียนรู้ มีค่าร้อยละลดลง (ร้อยละ 1.22) จากปีการศึกษา 2566 ซึ่งผลคะแนนการทดสอบส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าคุณภาพการเรียนของนักเรียนยังไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1, 2567) สถานศึกษาควรดำเนินการพัฒนางานด้านวิชาการ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้อยู่ในระดับที่น่าพอใจ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลและเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการ ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 อยู่ในระดับมาก

2. ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 อยู่ในระดับมาก

3. การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 132 โรงเรียน จำนวน 1,405 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 302 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยใช้สถานที่ตั้งของโรงเรียนแต่ละอำเภอเป็นชั้นภูมิในการสุ่ม แล้วทำการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และสถานที่ตั้งของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย มีตัวแปรประกอบด้วย 4 ด้าน ดังต่อไปนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมิน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย มีตัวแปรประกอบด้วย 4 ด้าน ดังต่อไปนี้ 1) การวางแผนงานด้านวิชาการ 2) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 3) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และ 5) การนิเทศการศึกษา

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. กำหนดขอบเขตของเนื้อหา และข้อคำถามให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และคำนิยามศัพท์เฉพาะ

3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยพิจารณาถึงแนวคิดให้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และคำนิยามศัพท์เฉพาะ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

5. หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและลงความเห็นข้อคำถามแต่ละข้อถึงความสอดคล้องและวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

6. นำผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิมาหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 –1.00 สามารถนำไปใช้ได้

7. นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความเห็นชอบ จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุมบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach’s Alpha Coefficient) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.91

8. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความเห็นชอบและนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ติดต่อขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ไปถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลบุคลากรโรงเรียนในสังกัดพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำนวน 132 โรงเรียน

4.2 ดำเนินการส่งแบบสอบถามโดยแจกจ่ายให้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างพร้อมทั้งแนบประชาสัมพันธ์ ระบุ QR Code แบบสอบถามในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่าน Google Form

4.3 ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 มีผลการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	ผู้ตอบแบบสอบถาม	
	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	128	42.38
1.2 หญิง	174	57.62
รวม	**302**	**100**

2. วุฒิการศึกษา		
2.1 ปริญญาตรี	159	52.65
2.2 ปริญญาโท	142	47.02
2.3 ปริญญาเอก	1	0.33
2.4 อื่น ๆ (ระบุ).....	0	0
รวม	**302**	**100**
3. สถานภาพการดำรงตำแหน่ง		
3.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษา	93	30.79
3.2 ครูผู้สอน	209	69.21
รวม	**302**	**100**
4. ประสบการณในการทำงาน		
4.1 น้อยกว่า 10 ปี	70	23.18
4.2 ระหว่าง 10-20 ปี	130	43.05
4.3 มากกว่า 20 ปี	102	33.77
รวม	**302**	**100**
5. สถานที่ตั้งของสถานศึกษา		
5.1 อำเภอเมืองตรัง	105	34.77
5.2 อำเภอย่านตาขาว	56	18.54
5.3 อำเภอปะเหลียน	75	24.83
5.4 อำเภอนาโยง	42	13.91
5.5 อำเภอหาดสำราญ	24	7.95
รวม	**302**	**100**

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 57.62 โดยมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 52.65 ซึ่งดำรงตำแหน่งครูผู้สอน จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 69.21 โดยมีประสบการณในการทำงาน ระหว่าง 10-20 ปี จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 43.05 และสถานที่ตั้งของสถานศึกษาส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองตรัง จำนวน 105 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 34.77

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

ตารางที่ 2 แสดงระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยรวมทั้ง 4 ด้าน

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.51	0.56	มากที่สุด
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.47	0.55	มาก
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.44	0.58	มาก
4. การมีส่วนร่วมในการประเมิน	4.53	0.53	มากที่สุด
โดยรวม	**4.49**	**0.52**	**มาก**

จากตารางที่ 2 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

ตารางที่ 3 แสดงระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยรวมทั้ง 5 ด้าน

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การวางแผนงานด้านวิชาการ	4.46	0.54	มาก
2. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.45	0.53	มาก
3. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.51	0.38	มากที่สุด

4. การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.49	0.51	มาก
5. การนิเทศการศึกษา	4.48	0.52	มาก
โดยรวม	**4.48**	**0.44**	**มาก**

จากตารางที่ 3 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 รองลงมา คือ ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

ตารางที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	X_{total}	Y_{total}
X_1	1	.895**	.818**	.858**	.720**	.739**	.671**	.828**	.848**	.946**	.861**
X_2		1	.827**	.879**	.715**	.744**	.674**	.808**	.816**	.953**	.850**
X_3			1	.846**	.649**	.716**	.570**	.723**	.795**	.927**	.784**
X_4				1	.745**	.793**	.662**	.830**	.845**	.948**	.879**
Y_1					1	.739**	.601**	.715**	.758**	.748**	.871**
Y_2						1	.627**	.794**	.809**	.792**	.905**
Y_3							1	.699**	.709**	.682**	.799**
Y_4								1	.835**	.844**	.915**
Y_5									1	.875**	.931**
X_{total}										1	.893**
Y_{total}											1

** < .01

จากตารางที่ 4 พบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม (X) กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา (Y) ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันและเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมาก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ที่ 0.893 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษารายด้าน ($X_1 – X_4$) กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษารายด้าน ($Y_1 – Y_5$) พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_1) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการนิเทศการศึกษา (Y_5) อยู่ในระดับมาก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ที่ 0.848 ซึ่งเป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน (X_4) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการนิเทศการศึกษา (Y_5) อยู่ในระดับมาก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ที่ 0.845 และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (X_3) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (Y_3) อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ที่ 0.570 ซึ่งเป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่น้อยที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมิน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครู และบุคลากรทุกฝ่ายมีบทบาทอย่างแท้จริงในการดำเนินงานของสถานศึกษา ทั้งในด้านการตัดสินใจ การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์และการประเมินผลกิจกรรมขององค์กร ทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ เกิดความร่วมมือร่วมใจกัน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแก้ไขปัญหา และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ อันนำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินงาน บรรลุเป้าหมายและผลลัพธ์ที่ตั้งไว้ ทำให้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอรอนงค์ แจ่มจำรัส (2564) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นแนวทางที่

ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรหรือผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทอย่างจริงจังในกระบวนการตัดสินใจและขั้นตอนต่าง ๆ ของการบริหารงาน โดยมุ่งสร้างการมีส่วนร่วมในทุกระดับเพื่อเสริมประสิทธิภาพการทำงาน และผลักดันให้การดำเนินงานขององค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวัชรากร ชวดกลางลา (2565) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงานร่วมกัน 3) ด้านการไว้วางใจกัน 4) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 5) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และ 6) ด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ และนอกจากนั้นยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวรวลัญช์ พัววิสิทธิ์ (2566) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน การตัดสินใจร่วมกัน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล รองลงมา ได้แก่ การไว้วางใจกัน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

2. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 มีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งเน้นและขับเคลื่อนในการพัฒนาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน ส่งผลทำให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกันที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพและประประสิทธิผลโดยผ่านกระบวนการหรือการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนัฐพล พันโน (2566) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นการจัดการและดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาในโรงเรียนที่มุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับ

คุณภาพการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และสอดคล้องกับแนวคิดของฟราย, เคทเทอริดจ์, และมาร์แชล (Fry, Ketteridge, & Marshall, 2009 อ้างถึงใน เยาวลักษณ์ เอกพิมพ์, 2567) กล่าวว่า บริหารงานวิชาการ เป็นการจัดการและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ที่มุ่งเน้นการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยครอบคลุมงานสำคัญหลายด้าน เช่น การวางแผนและจัดทำหลักสูตร การบริหารการจัดครูเข้าสอน การส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการนิเทศและพัฒนาครูในด้านวิชาการซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุทธิกรณ์ วรรณสมพร (2567) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 พบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม (X) กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา (Y) โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันและเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์เนื่องจากทุกสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับงานวิชาการเป็นภารกิจหลักในการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยใช้รูปแบบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานภายในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความก้าวหน้าอย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ บุคลิกภาพ พฤติกรรม และคุณธรรม ตามเป้าหมายของสถานศึกษา สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้ระบุว่า งานวิชาการถือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ซึ่งเน้นการกระจายอำนาจให้สถานศึกษามีความสามารถในการบริหารจัดการได้อย่างเต็มที่ โดยเปิดโอกาสให้ชุมชน

ท้องถิ่น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมเหล่านี้ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมความเข้มแข็งของสถานศึกษา ทำให้สามารถพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การประเมินผล รวมถึงปัจจัยสนับสนุนในการยกระดับคุณภาพนักเรียน ชุมชน และท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของชนากานต์ สายนาค (2567) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อำเภอบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอำเภอ บางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของอดิพงษ์ ดิ่งเกษ (2565) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูงถึงสูงมาก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ที่ 0.719-0.917 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอภิชพัฒ เพชรพรรณ (2560) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์กันและเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมาก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ที่ 0.893 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 **ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้** 1. ผลการวิจัยพบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและความรับผิดชอบร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษา 2. ผลการวิจัยพบว่าด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผนงาน และแนวทางการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษา 3. ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของครู ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องในการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา **ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป** 1. ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์การ แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน หรือบรรยากาศองค์การ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสามารถนำไปพัฒนาการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 2. ควรขยายขอบเขตการวิจัยไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น หรือเปรียบเทียบระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เพื่อศึกษาความแตกต่างของการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการบริหารงานวิชาการในบริบทที่แตกต่างกัน 3. ควรใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยเพิ่มการสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่มร่วมกับการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและสะท้อนสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการบริหารงานวิชาการได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภา ลาดพร้าว.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1. (2567). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. ตรัง: กลุ่มนโยบายและแผน.

ชนากานต์ สายนาค และเบญจวรรณ ศรีมารุต. (2567). ความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อำเภอบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 7(2), 346.

นัฐพล พันโน. (2566). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

พระราชบัญญัติการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (2545). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 119 ตอนที่ 123 ก (19 ธันวาคม 2545).

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 74ก (19 สิงหาคม 2542).

เยาวลักษณ์ เอกพิมพ์. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

วัชรากร ชวดกลางลา. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

วรวลัญช์ พัววิสิทธิ์. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

สุทธิกรณ์ วรรณสมพร. (2567). ปัจจัยการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

อดิพงษ์ ดิ่งเกษ. (2565). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

อภิชพัฒ เพชรพรรณ. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.

อรอนงค์ แจ่มจำรัส. (2564). แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.